

(Вечерње новости, 29.10.2010)

ПОСЛЕ повлачења наше резолуције о Косову у ГС УН, као да се повукао и Вук Јеремић. Као да није желео да буде део општег одушевљења и еуфорије. Оне страсти с којом је бранио први текст, није било кад је изашао пред говорницу да образлаже други. Министар се, међутим, не слаже са оваквим оценама. На опаску да постоји утисак да он лично не стоји иза одлуке да се прихвате европски захтеви, одговара:

- У озбиљном државном послу нема много простора за солирање. Наравно, свако треба да искаже сопствено мишљење у процесу доношења важних одлука. Али, једном када се оне донесу, иза њих мора да стане и да их спроводи у дело цео државни апарат. Као земља пролазимо кроз изузетно тежак период, и сви морамо да се понашамо максимално одговорно у оквиру својих задужења.

Зашто, онда, нисте више бранили усвојени текст, о којем су многи министри, чак и они у чијем то није ресору, певали хвалоспеве као о кључној прекретници на путу у Европу? Зашто сте се повукли?

- Министар спољних послова једне земље на тако нешто нема право. Не, ниједног тренутка нисам престао са радом, чак ни смањιο интензитет деловања. Могуће да у периоду о којем говорите то није било толико видљиво, с обзиром на то да је један број коментатора значајно повећао учесталост и подигао тоналитет својих медијских наступа.

Главни ефекат усвајања заједничке резолуције са ЕУ пред УН требало би да буде покретање дијалога са Приштином. По свему судећи, Албанци покушавају да тај процес пролонгирају. Када, у амбијенту када Приштина очекује изборе, очекујете да преговори почну?

- Ми смо за дијалог спремни. Што се нас тиче, он може да почне одмах. Спремни су и званичници из Брисела, који ће имати посредничку улогу. Разумем да ово, можда, није најједноставнији тренутак за Албанце, имајући у виду њихова политичка превирања, али заиста верујем да је за све заједно боље да процес отпочне што је пре могуће.

Који би проблеми требало да се први нађу на столу? Став председника Тадића је да су то лакше теме око којих ће се моћи да се постигне компромис, како ствари не би запеле већ на почетку...

- Наше је мишљење да би најпре требало кренути од тема које не садрже било какву контроверзу, попут успостављања сарадње у решавању проблема несталих лица. Постизање успеха на самом почетку би свакако имало позитиван ефекат за будуће фазе дијалога, када се будемо дотакли деликатнијих ствари. У сваком случају, преговоре би требало да воде експерти, а не високи функционери или политичари.

Из САД и ЕУ поручују да је статус завршена прича. Наша страна, пак, верује да ћемо успети и то питање да "убацимо" на дневни ред и да ће то бити много лакше када преговори почну? Верујете ли да ћемо, заиста, у томе успети?

- Не мора се директно приступити преговорима о статусу да би се пронашла решења за оне проблеме који произлазе из чињенице да две стране имају фундаментално различито гледање по питању суверенитета над територијом Космета. Наша страна ће, природно, полазити од тога да ниједно практично решење не може бити такво да се њиме директно или индиректно признаје једнострано проглашена независност. Очекује се да ће почетне позиције Албанаца бити другачије. Биће потребно да обе стране искажу конструктивност да би се постигао компромис око свих отворених питања.

Опозиција оптужује власт да је пристанком на дијалог о техничким питањима, заправо пристала да дефинише релацију између Србије и Косова као добросуседске односе двеју држава и да се тако индиректно признаје независност. Како одговарате?

- Не слажем се са таквим тумачењем. Београд сигурно неће прихватити ниједно решење које би се могло схватити као признавање независности, па самим тим ни дефинисање

Србије и Косова као две суверене државе.

Је ли реално очекивати да се питање поделе наметне као једно од решена?

- Свако решење око којег је могуће постићи консензус свих заинтересованих страна је боље од било ког наметнутог. Наставићемо да се кроз преговоре конструктивно залажемо за постизање историјског компромиса између Срба и Албанаца.

Да ли је Косово, после усвајања Резолуције у којој се не помиње статус, скинуто са дневног реда СБ УН или има шансе да се та тема врати пред тај орган у неком тренутку?

- Не. Резолуција 1244 остаје на снази, а она предвиђа редовне тромесечне извештаје Унмика СБ УН. Ништа се, дакле, у том смислу није променило.

Је ли икад постављен услов да се престане са лобирањем против признавања независности, што ви и даље чините?

- Тај услов нам званично никада није постављен, али и да јесте, не верујем да бисмо могли да га прихватимо. Посао Министарства спољних послова је да се дипломатским средствима одупире наметању независности КиМ у циљу постизања компромисног решења. То ћемо наставити да чинимо и у будућности.

Имате ли сазнања да ли ће бити нових признавања независности у сусрет преговорима?

- Мислим да смо динамичним дипломатским ангажовањем свих државних органа успели да постигнемо нешто што је мало ко очекивао - а то је да ни после мишљења Међународног суда правде, нити после усвајања Резолуције у Генералној скупштини није дошло до новог таласа признавања Косова. И поред најављених десетина нових

држава, и поред свих притисака који су вршени, ипак су само две то учиниле. Једна је Хондурас, који има владу коју готово нико на свету не признаје, а друга пацифичко острво Кирибати.

Колико ће нам упућивање захтева ЕК о изради мишљења о статусу кандидата Србије уопште значити ако сам статус кандидата, а поготово чланство, буду и даље условљени тешко решивим задацима?

- Прослеђивање апликације за чланство Европској комисији је изузетно важан корак на путу интеграција и представља потврду одрживости наше европске политике. Процес приступања је поново у пуном јеку. Не треба имати сумњу да је пред нама озбиљан посао и значајни изазови, али искрено верујем да ћемо наставити да их превазилазимо, као и до сада.

Мислите ли да се испоставило да је неки вид признавања Косова, макар кроз добросуседске односе, ипак постао услов на путу Србије ка ЕУ?

- Не, учлањење у ЕУ и решавање проблема КиМ су и даље два раздвојена процеса. Не кажем да нема оних који би да те две ствари повежу, али ми ћемо наставити да се свим дипломатским средствима боримо да до тога не дође. У томе нам значајну помоћ пружају државе чланице ЕУ које нису признале Косово.

Опет се дају оптимистички рокови за приступ ЕУ, овај пут од 2014. до 2016. Шта ви мислите о тим оквирима?

- Мислим да било какво лицитирање датумима нема ослонац у реалности. Исувише је много параметара на које никако не можемо да утичемо, пре свега оних који се тичу светске економске кризе и политичких односа у оквиру саме Уније. Наш посао је да се посветимо изградњи европског друштва у коме ће грађани Србије уживати европске стандарде живота, у најкраћем могућем року.

Како тренутно процењујете односе у региону?

- Мислим да односи у региону нису били бољи од распада СФРЈ и поред свих отворених питања која нас, нажалост, и даље оптерећују. Србија је дала кључан допринос побољшању прилика на Балкану спровођењем политике коју је зацртао председник Тадић, а која подразумева нулти ниво конфликта са суседима. У наредној години, Србија је добила подршку за позицију председавајућег у три најважније регионалне организације - Јадранско-јонској иницијативи, Централноевропској иницијативи и Процесу сарадње у југоисточној Европи. Учинићемо све да она буду успешна и да 2011. постане година коначног учвршћивања Србије на позицији регионалног лидера.

Један део политичке јавности је кривицу за тврдо вођене државне политике према Косову пребацио на Вас, тражећи чак и оставку. Јесте ли Ви лично задовољни како сте у претходном периоду водили спољну политику?

- Радио сам најбоље што сам умео и најпреданије што сам могао, у оквиру задатих параметара званичне државне политике. Са те стране, савест ми је чиста. Да ли је мој објективни учинак задовољавајући, то је друго питање.

У ДС је очигледно почела жестока битка за страначке фотеле. Наводно, она ће се, пре свега, водити за начин гласања, што ће онда директно утицати на попуњавање места. Да ли ћете се и Ви кандидовати за једно од потпредседничких места?

- По актуелном статуту и правилницима, право да учествују на директном гласању на изборима за страначке функције имају сви чланови ДС, којих има преко 160.000. Мислим да ће та чињеница охрабрити и неке који се тренутно не налазе на руководећим местима у странци да озбиљно размисле о својој кандидатури. Што се мене лично тиче, још увек нисам донео коначну одлуку.